

Arbetsgivarorganisation för Liseberg, beslutsunderlag

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning och förslag till beslut.....	3
2. Inledning	4
3. Nuläge.....	5
3.1. Liseberg.....	5
3.2. Göteborgs Stad.....	5
4. Skäl till översyn	6
5. Arbetsgivarorganisationer - analys.....	7
5.1. ArbetsgivaralliansenArbetsgivaralliansen (nuvarande)	7
5.2. Sobona.....	8
5.3. Visita.....	9
6. Slutsats	9

1. Sammanfattning och förslag till beslut

Lisebergs verksamhet har genomgått stora organisatoriska och driftsmässiga förändringar de senaste åren och man står inför än större förändringar i och med genomförandet av Lisebergs Jubileumsprojekt. De interna förändringarna har också påverkat kraven som ställs på Lisebergs arbetsgivarorganisation.

De två primära behoven för Liseberg, idag och i framtiden, är att ha en arbetsgivarorganisation som:

- har fokus på och kunskap om besöksnäringen och nöjesparksbranschen
- har insyn i och förståelse för den konkurrensutsatta marknad Liseberg verkar på.

Liseberg är sedan 1995 medlem i Arbetsgivaralliansen. Utöver Arbetsgivaralliansen har Visita och Sabona matchats mot de krav dagens och morgondagens Liseberg har på sin arbetsgivarorganisation. Av dessa tre bedöms Visita vara den arbetsgivarorganisation som närmast uppfyller Lisebergs krav.

Styrelsen för Liseberg föreslås besluta:

Att ställa sig bakom förslag att Liseberg byter arbetsgivarorganisation till Visita och uppdra åt vd att inleda samråd med Stadshus AB i enlighet med vad som framgår av Riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag samt därefter återrapporera till styrelsen.

2. Inledning

Liseberg har under det senaste sju åren arbetat med att konsolidera verksamheten och utveckla organisationen. Liseberg har gått från att vara flera operativa bolag med olika verksamhetsgrenar, till att vara ett operativt bolag med en samlad verksamhet.

Lisebergs säsonger har, i och med Jul på Liseberg (år 2000) och Halloween på Liseberg (2015) blivit fler till antalet och parken har idag öppet en större del av året.

De närmaste åren står Liseberg dessutom inför en stor förändring med anledning av genomförandet av Jubileumsprojektet, det vill säga uppförande av en vattenpark och tematiserat hotell. Jubileumsprojektet innebär bland annat att Liseberg kommer att gå från en säsongöppen nöjespark till en helårsöppen destination där boendeverksamheten blir en allt viktigare del av Lisebergs lönsamhetsunderlag. Förändringen innebär i det närmaste en dubblering av Lisebergs verksamhet; från cirka 400 helårsanställda till cirka 800 helårsanställda.

Denna utveckling innebär förändrade behov och därmed krav på den arbetsgivarorganisation Liseberg är medlem i. Liseberg behöver försäkra sig om att arbetsgivarorganisationen matchar såväl nuvarande som framtida behov.

Liseberg har gjort en översyn för att utreda vilka arbetsgivarorganisationer som skulle kunna vara aktuella för Liseberg att vara medlem i, och har därefter utrett vilken av dessa som skulle vara allra mest gynnsam för Liseberg att teckna avtal med. Resultatet av föregående utredningar presenteras i detta beslutsunderlag.

3. Nuläge

3.1. Liseberg

Liseberg är ett kommunalt aktiebolag, men har inte någon skattefinansierad verksamhet. Bolaget har ett tydligt uppdrag från sina ägare att främja besöksnäringen i Göteborg. Man verkar i en kommersiell värld med global konkurrens, men ska samtidigt tillämpa självkostnadsprincipen. Liseberg har således ena foten i den kommunala sfären och den andra foten i den affärsdrivande sfären. Liseberg måste därmed förhålla sig till kommunallagen, samtidigt som man verkar på en mycket konkurrensutsatt marknad.

För att Liseberg inte ska snedvrída konkurrensen är att det viktigt att kollektivavtalen och de arbetsrättsliga villkoren är enhetliga för hela marknaden. Liseberg kan inte träffas hårdare av arbetsrättsliga avtal och villkor än sina svenska branschkonkurrenter, då det skulle vara att snedvrída konkurrensen eftersom andra aktörer på marknaden skulle få svårt att erbjuda sin anställda samma villkor som Liseberg kan erbjuda.

Liseberg är sedan år 1995 medlem i Arbetsgivaralliansen, under branschen upplevelse och kultur, och har idag kollektivavtal med Hotell- och restaurangfacket, Svenska kommunalarbetsförbundet och Unionen. Arbetsgivaralliansen representerar få aktörer inom upplevelse-, och kulturbranschen och från besöksnäringen.

3.2. Göteborgs Stad

Göteborgs Stad har historiskt sett haft en vilja att vara enhetlig i sitt val av arbetsgivarorganisationer, det vill säga att stadens alla förvaltningar och

bolag är organiserade i en arbetsgivarorganisation. I ett beslut som togs år 1982 ombads stadens bolag att träda ut ur Svenskt Näringsliv.

Mycket har dock hänt på 36 år. Idag är bilden mer fragmenterad, även om flertalet av stadens verksamheter återfinns i SKL och Sobona. Bland de verksamheter som **Göteborgs Hamn AB** är medlem i Svenska Hamnar, en arbetsgivarorganisation knuten till Svensk Näringsliv, **Framtiden** är medlem i Fastigo och **Försäkrings AB Göta Lejon** har för avsikt att byta från Sobona till en mer branschspecifik arbetsgivarorganisation.

Inom klustret Turism, kultur och evenemang, som Liseberg är del av, ser arbetsgivarorganisationstillhörigheten olika ut för de fyra bolagen.

Stadsteatern är medlem i Svensk scenkonst, **Liseberg** i Arbetsgivaralliansen medan **Got Event** och **Göteborg & Co** är medlemmar i Sobona.

Vid val av arbetsorganisation behöver Liseberg samråda med Göteborgs Stadshus i enlighet med Göteborgs Stads Riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag.

4. Skäl till översyn

Det som föranlett en översyn av arbetsgivarorganisationstillhörighet är framförallt den förändring som Liseberg genomgått och den utveckling som Liseberg kommer att genomgå inom de närmaste åren.

Jubileumsprojektet kommer att innebära att Liseberg fördubblar antalet fastanställda medarbetare och medför också att Liseberg blir en än mer betydande aktör inom besöksnäringen.

Liseberg ser vikten av att ha en arbetsgivarorganisation som kan den bransch Liseberg är verksam i och har stor insyn i och förståelse för Lisebergs verksamhet för att på så sätt kunna skapa konkurrenskraftigt och ändamålsenliga avtal. Man ser också ett ökat behov av branschspecifik juridisk kompetens.

5. Arbetsgivarorganisationer - analys

Det finns tre stora grupper av arbetsgivarorganisationer som skulle kunna vara aktuella för Liseberg:

- de som är knutna till Svensk Näringsliv
- de som är knutna till Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)
- idéburna arbetsgivarorganisationer inom civilsamhället.

Inom dessa tre grupper finns det i huvudsak tre arbetsgivarorganisationer som skulle kunna vara aktuella för Liseberg:

- Visita (Svenskt näringsliv)
- Sobona (SKL)
- Arbetsgivaralliansen (idéburen)

5.1. Arbetsgivaralliansen (nuvarande)

Arbetsgivaralliansen har drygt 3 000 medlemmar med omkring 30 000 anställda och drivs av ett ideellt/idéburet engagemang där verksamheterna använder överskottet för att förbättra sin verksamhet – civilsamhällets

arbetsgivare. Exempel på dessa branscher är idrotten, trossamfund, upplevelse och kultur, vård och omsorg samt utbildning och folkbildning.

Som medlem i Arbetsgivaralliansen får Liseberg en fortsättning på det långa samarbete som inleddes redan 1995 och man får en representant som förhandlar direkt med både Kommunal och Unionen. Arbetsgivaralliansen saknar dock branschspecifik kompetens, till exempel inom juridik.

5.2. Sobona

Sobona är en del av SKL, som är en arbetsgivar- och intresseorganisation för landets 290 kommuner och 20 landsting och Sveriges största kollektivavtalstecknande arbetsgivarorganisation. Sammanlagt har SKL:s medlemmar drygt en miljon anställda. De flesta av Sobonas medlemmar tillhandahåller samhällsnyttiga tjänster som energi- och vattenförsörjning, bredbandstjänster, avfallshantering, återvinning och kollektivtrafik, men det finns också inslag som muséer och besöksnäring. Sobona har 11 000 medlemmar med cirka 90 000 anställda. Flera av Göteborgs Stads bolag är medlemmar i Sobona, bland annat Got Event AB och Göteborg & Co.

Som medlem i Sobona skulle Liseberg ansluta sig till den stora skaran av Göteborgs Stads kommunala bolag. Sobona saknar dock koppling till de kollektivavtal Liseberg tecknar och även om det finns besöksnäringssaktörer bland deras medlemmar ligger deras huvudfokus på samhällsnyttiga tjänsteföretag, inte på den typen av konkurrensutsatt nöjesparksverksamhet som Liseberg bedriver.

5.3. Visita

Svenskt Näringsliv företräder närmare 60 000 små, medelstora och stora företag. Dessa är organiserade i 49 bransch- och arbetsgivarförbund.

Visita är både en arbetsgivarorganisation och en branschorganisation (som Liseberg är medlem i sedan tidigare) och representerar ca 5600 hotell, campinganläggningar, restauranger, nöjesparker, turistbyråer, och liftanläggningar i hela landet. Totalt sett representerar man 6500 verksamheter inom besöksnäringen.

Ett medlemskap i Visita skulle innebära att Liseberg representerades av en arbetsgivarorganisation vars medlemmar är verksamma inom samma bransch som Liseberg. Visitas bistår sina medlemmar med juridisk rådgivning med expertis inom bland annat livsmedels- och hållbarhetsfrågor.

Visita arbetar, förutom som arbetsgivarorganisation, i nära samverkan med Svenska Nöjesparksföreningen (där Liseberg är medlem), SCR - Svensk Camping (där Liseberg är medlem) och Svenska Skidanläggningars Organisation (SLAO). Av de utvärderade arbetsgivarorganisationerna bedöms Visita ha bäst kännedom om såväl Lisebergs bransch som om de kommersiella villkor Liseberg lyder under.

6. Slutsats

Mot bakgrund av den organisatoriska utveckling Liseberg har genomfört och med beaktande av den utveckling som Liseberg kommer att genomgå i och med Jubileumsprojektet, har Liseberg behov av en arbetsgivarorganisation med fokus på besöksnäringen och

nöjesparkbranschen. Liseberg behöver kunna bygga ändamålsenliga avtal och det är av stor vikt att kollektivavtal kan tecknas även med Hotell- och Restaurangförbundet.

Lisebergs nuvarande arbetsgivarorganisation Arbetsgivaralliansen har varit en mycket god avtalspart, men med den utveckling Liseberg har genomgått och kommer genomgå ställs andra krav på arbetsgivarorganisationen än vad Arbetsgivaralliansen bedöms kunna möta. Ett medlemskap i Sobona, skulle vara ett litet steg mot en mer enad stad, men bedöms innebära betydligt sämre villkor och förutsättningar att bedriva Lisebergs verksamhet.

Av de undersökta arbetsgivarorganisationer bedöms Visita vara den arbetsgivarorganisation som är bäst lämpad för Liseberg. Då Visita representerar de flesta aktörerna inom besöksnäring, hotell, restauranger och nöjesparker och de bedöms de ha bäst inblick i och kompetens inom branschspecifika frågor.

Visita bedöms kunna möta Lisebergs behov om en avtalspart med fokus på besöksnäring- och nöjesparksbranschen och en förståelse för den konkurrensutsatta marknad som Liseberg verkar på. Ett medlemskap i Visita bedöms ge bäst förutsättningar för att Lisebergs kollektivavtalsvillkor inte snedvrider konkurrensen då flest medlemmar inom den bransch Liseberg agerar på är medlemmar i Visita och vilka därmed är normerande i branschen.

Liseberg skulle också bli en stor medlem i Visita, något som möjliggör stort inflytande.

Mot bakgrund av det ovanstående rekommenderas Liseberg att byta arbetsgivarorganisation till Visita.